

Rozhovor

Násilie patrí do reality

Poľský režisér Bartosz M. Kowalski sa nezlakol témy detského násillia a urobil film *Detské ihrisko*.

Stretli sme sa na festivale vo Varšave, kde projekcia jeho filmu *Detské ihrisko* vyvolala u niektorých divákov doslova nevoľnosť, no napriek tomu mnohí s ním po filme zotrvali v dlhej debata. Teraz ho uvádza Art Film Fest v hlavnej súťaži. Poľský režisér Bartosz M. Kowalski.

Prečo ste si pre svoj celovečerný hraný debut vybrali taký náročný príbeh, ktorý je navyše silno inšpirovaný skutočnými udalosťami?

Ak mám byť úprimný, nikdy som neplánoval urobiť taký film. Bola to moja emocionálna reakcia na príbeh z 90. rokov, na ktorý som raz natrafil. Šokoval ma natoľko, že som sa v ňom začal viac a viac hrabať. Robil som si prieskum na tému psychopatológie, čítal veľa kníh, pátral na internete, ale nedostal som žiadne odpovede. Potom som stretol policajného psychológa, od ktorého som sa dozvedel najpodstatnejšie veci. A práve tie ma postrčili k napísaniu scenára. Takéto hrozné veci sa jednoducho niekedy stávajú a väčšina z toho sa do médií nedostane a my o tom vlastne ani nevieme. A čo je ešte desivejšie je, že niektoré tie prípady nemajú ani žiadne vysvetlenie a nedávajú zmysel.

“Detské ihrisko som urobil ako reakciu na niečo, o čom sa v spoločnosti málo hovorí.”

Čiže ste chceli otvoriť verejnú debatu o tom, že aj deti môžu robiť také hraničné veci ako je vražda bez emócií?

Keď sa niečo také stane, hľadáte a hodnotíte všetky stopy, ktoré by mohli viesť k také-
muto extrémnemu násilliu, no skončíte bez

odpovedí. Začnete uvažovať nad tým, či môže existovať až takéto zlo a či je možné, že sa niekto narodí ako čistý diabol. Ja, ako väčšina z nás, žijem vo svojej bubline s normálnou rodinou a prácou. Násilie je niečo, o čom počujem z času na čas tak akurát z televízie. A to je to, na čo sa môj film zamerá. Ak budem robiť druhý film, už to bude úplne niečo iné. *Detské ihrisko* som urobil ako reakciu na niečo, čo som považoval za málo diskutovanú tému v spoločnosti.

Preto ste nezostali len pri tom hroznom čine, ale vykreslili aj rodinné pozadie hlavných postáv?

Tak trochu som sa do toho snažil zapasovať chlapcov zo skutočného prípadu, ktorý sa stal v Liverpoole. Tie spoločné rysy, ktoré majú podľa psychológov, sú super klišé, ako napríklad, že za tým stoja násilné filmy, videohry, rozbitý domov, rozvod rodičov. Vo filme som ich chcel len naznačiť. Napríklad, pri Szymekovi, ktorý sa stará o postihnutého otca, nie je zobrazená matka. Síce mu voláva na mobil, ale nevidíme ju. Možno je to najlepšia matka na svete, ale nebola tam práve v to jedno ráno. Takisto, nie každý, kto je z rozvedenej rodiny sa stane zlým. Aj ja som v mladosti pozerával množstvo hororov a nikomu som nikdy pre to neublížil. Chcel som v tomto filme to klišé rozprášiť.

Pokračovanie na str. 2

Priniesol som film o mojom otcovi

Keďže som z filmárskej rodiny, tak mám k filmovým festivalom pozitívny vzťah, to je jasné. Dva-tri roky dozadu sa mi dokonca dostalo tej cti, že sme na Art Film Feste, vtedy ešte v Trenčianskych Tepliciach, mohli uviesť náš hudobno-tanečný film *Tanec medzi črepinami*. Teraz mám tú možnosť opäť a v stredu na festivale odprezentujem nový dokumentárny film o mojom otcovi, ktorý som nazval jednoducho - *Martin Ťapák*. Veľmi sa na to teším a som zvedavý, aké budú reakcie a odozvy od divákov. Film má niekoľko rovín, vrátane tej politickej, pretože otec bol v strane a bol aj generálnym riaditeľom Slovenského filmu.

Táto nová snímka má zároveň ale aj umeleckú, aj ľudskú rovinu. Snažil som sa to poňať celé ako komplexný obraz osobnosti a dúfam, že to bude zaujímavé, dramatické a výpovedné o tom, aký bol môj otec naozaj človek. Samozrejme, bol by som rád, aby film zanechal v divákoch akúsi stopu – je to totiž v istom zmysle aj spoveď syna, ktorý sa díva na svojho otca. A všetky ostatné aspekty už musím nechať na diváka, aby som nepodsúval svoju víziu a návody, ako sa má na tento film pozeráť.

Na Art Film Fest do Košíc prídem aj osobne, no zdržím sa len jeden deň, keďže v piatok ráno sa už musím vrátiť do Bratislavy kvôli pracovným povinnostiam. Chcel som prísť aspoň na dva-tri dni, ale bohužiaľ, vyšlo to takto, že nemôžem ostať dlhšie. Ak ale budem mať priestor pozrieť si nejaký zaujímavý film, rád si vyberiem niečo z festivalovej ponuky.

Marek Ťapák,
režisér

Pokračovanie zo str. 1

Takže chladné správanie týchto chlapcov je skôr psychickou poruchou.

Áno, no presný termín znie porucha správania, pretože nie je dovolené nazývať deti psychopatmi. Nimi sa môžu označiť, až keď dovŕšia 18 rokov. Ale to je len terminológia.

Nebáli ste sa ukázať ani kompletný násilný akt. Neobávali ste sa reakcií divákov?

Samozrejme, tie reakcie sú pomerne extrémne. Sme už natoľko zvyknutí na násilie vo filmoch, že nemáme problém jesť popcorn a zároveň sa pozeráť na rozsekané hlavy. My sme od úplného začiatku vedeli, že nechceme ukázať násilie v prvoplánovej forme, ale vykresliť tú neúnosnosť, ako je to v reálnom živote. Chcel som, aby tá scéna zraňovala a bola neznesiteľná, pretože také to je v realite. No chceli sme to ukázať z diaľky, s odstupom bez detailných záberov. Jednoducho sme vedeli, že chceme byť svedkami celého aktu tejto príšernej krutosti bez toho, aby sme vyšli zo záberu alebo využívali symboliku, pretože násilie, ktoré nás obklopuje, nemá čo dočinenia s metaforami.

Film je zaujímavý aj svojou štruktúrou. Na konci sa napríklad objavuje jedna scéna, ktorá ponúka úplne iný pohľad na deti.

Som rád, že na to upozorňujete, pretože väčšina rozhovorov sa zvrtnie len na násilie a len málo ľudí sa upriami aj na túto scénu. Pre mňa je veľmi dôležitá, úmyselne nepasuje do filmu, je nastrojená, surre-

álna, spomalená. Bola myslená tak, že spoločnosť sa na tie deti pozerá a pasívne ich súdi. Schválne je to načasované ešte predtým, ako sa niečo stane. Naznačuje postoj dospelých a ľudí všeobecne, ktorí ich budú súdiť, ale zároveň ustúpia bokom.

Okrem réžie a scenára ste sa venovali aj strihu. Chceli ste mať nad filmom úplnú kontrolu?

Nie, nemám problém s tým mať po boku ďalšieho človeka s odlišným pohľadom na vec. Len som zvyknutý venovať sa strihu, aj moje predošlé dva dokumenty som asi z polovice strihal ja, i keď nie som uvedený v titulkách. Mám strihanie veľmi rád, je to moja asi najobľúbenejšia časť tvorby filmu. Tento film som skoro celý zostrihal ležiac v posteli na svojom počítači. Ale riešil som aj iných strihačov, no s jedným sme sa v istom momente rozhodli rozísť, lebo to nikam nesmerovalo, s ďalším sa asi po dvoch týždňoch stalo to isté. Zdalo sa mi, že mrhám časom, keď si to môžem spraviť sám. A všetko je postrihané tak, ako to bolo v scenári, nebolo potrebné robiť veľa improvizácie.

Okrem náročnosti témy ste mali ťažkú úlohu aj v tom, že ste museli nájsť vhodných detských hercov, ktorí by príbeh uniesli. Predpokladám, že asi najťažšie bolo obsadiť najmenšieho chlapca, ktorý sa stal obeťou.

Práve naopak, s ním to bolo najjednoduchšie. Bol nečakane vyspelý. Napríklad technikovi, ktorý mu chcel umiestniť mikrofón na jednu stranu povedal, že to nebude dobré, že sa bude lepšie cítiť,

ak mu ho dá na opačnú stranu. Bolo to absolútne zvláštne, mal asi iba tri roky a bol brilantný. Nie som otcom a bolo to vlastne prvýkrát, čo som mal na rukách dieťa. Stali sme sa takými blízkymi kamarátmi, že sa ma už ani pustiť nechcel. Keď nebol práve v zábere, tak sedel na mojich kolenách. Kastingy na všetky postavy sme samozrejme robili s rodičmi, pretože mnoho z nich malo s témou problém.

Rodičia tohto chlapca s tým teda očividne súhlasili.

Áno. (Úsmev) Riešili sme skôr to, či budú v poriadku s tým, že ich syn bude vo filme zabitý. Ale rozumeli tomu, že je to film.

A čo traja hlavní protagonisti? Mali už s herectvom skúsenosti?

Strávili sme asi osem mesiacov kastingom a videli sme asi tisíc detí z celého Poľska. Hľadali sme doslova všade – v agentúrach, na internete, v divadelných školách, sirotincoch, teda všade, kde sme mohli ísť a kde nás pustili. Po niekoľkých kolách výberu nám zostala skupina asi dvadsia-

tich detí, o ktorých sme si mysleli, že sú naozaj dobré. Potom rodičia čítali scenár, a tak niekoľko detí odstúpilo. Nakoniec nám vznikla táto trojica.

Michalina Świstuń, ktorá hrá Gabrysiu, videla inzerát na internete a ukázala sa na kastingu. Predtým robila trochu divadlo v škole a chcela byť herečkou. Dnes už hrá v televíznom seriále. Vlastne už všetci robia kariéru. Nicolasa Przygodu (Szymek) sme našli na juhu Poľska v divadle základnej školy, kde sa nám zapáčil, tak sme ho zavolali na kasting. A Przemka Balińskiego (Czarek) sme našli vo Varšave v centre voľného času, kde sme robili lekcie herectva.

Áká bola príprava?

Začali sme prípravu so psychológmi a podnikli sme niekoľkodňový výlet, v rámci ktorého sme sa rozprávali o tom, čo chceme tým filmom povedať. Produkcia obsiahla celý psychologický aspekt parádne. Chodili sme jazdiť na koňoch alebo sa kúpať, aby sme vyventilovali negatívne myšlienky. Myslím si, že o deti a ich rodičov bolo naozaj dobre postarané. Ale čo by som podčiarkol je to, že tie deti sa naozaj chceli venovať hraniu. Bol som prekvapený, akí vyspelí boli a že nemali problém rozlíšiť, čo je fikcia a čo realita a prepínať medzi tým. Zažili sme veľa pekných, ale aj náročných momentov, všetko zvládli. **Zuzana Sotáková**

Film hrajú:

18. júna: 13:30, Kunsthalle Uránia
19. júna: 12:30, Kulturpark 1 JOJ Cinema

Otvárací ceremoniál 25. Art Film Festu

Prajem tomuto festivalu, aby mal aspoň toľko rokov, čo ja, odkázala ocenená Kráľovičová

Počasie Slávnostnému otvoreniu 25. ročníka Art Film Festu veľmi neprišlo, ale desiatky filmových fanúšikov to neodradilo. Už hodinu pred začiatkom čakali na prichádzajúcich hostí pri červenom koberci pred Kunsthalle Uránia. Medzi prvými sa objavil prezident festivalu Milan Lasica spolu s umeleckým šéfom Petrom Nágelom, ktorí potom vítali prichádzajúcich hostí.

Celý večer sa niesol v znamení filmovej hudby v podaní skladateľky Ľubice Čekovskej. Z klavíra sa striedali melódie zo slovenských filmov ako Kruté radosti či Rukojemník i kultových svetových snímok. Hostí pobavilo aj netradičné, romantické prevedenie miestnej ľudovky Na košickej turni dva holúbky šedza. Milan Lasica po prvýkrát v 25-ročnej histórii Art Film Festu odovzdával Cenu prezidenta festivalu.

Nová cena

Odniesli si ju hneď dvaja laureáti, pričom pre prvú z nich – Máriu Kráľovičovou – to bolo prekvapenie. Jednu z našich najvýraznejších hereckých osobností, ktorá nedávno oslávila 90. narodeniny, uviedol herec Ľubomír Paulovič prostredníctvom úryvkov z viacerých diel a na záver pridal i vlastnú báseň napísanú na jej počesť.

Dojatá Marína si na pódiu zaspomínala na svoje začiatky vo filme: „Keď ma Paľo Bielik pred 70 rokmi obsadil do mojej prvej filmovej role – vo Vlčích dierach – bola taká malá, že keď ste zažmurili na chvíľu oči, tak

už som tam ani nebola.“ Počas standing ovation cenu herečke slávnostne odovzdal Peter Nágel. „Film je siedma veľmoc a ja som rada, že tu dnes môžem byť s vami. Prajem tomuto festivalu, aby mal aspoň toľko rokov, čo ja,“ zažartovala Mária Kráľovičová.

Druhé ocenenie prezidenta prišla predstaviť herečka Kamila Magálová. „Je to herec európskeho formátu,“ potvrdila. Cena od Milana Lasicu putovala do rúk jej najobľúbenejšieho filmového manžela – českého herca a prezidenta festivalu v Karlových Varoch Jiřího Bartošku. „Smrť každej akcie je rečník, preto budem stručný. Je to cena od filmárov, a preto je to pre mňa veľké vyznamenanie,“ uviedol ocenený. Zdôraznil, že je to vyznamenanie nielen preňho, ale pre celý festivalový tím vo Varoch.

Symbolická klapka otvorila festival

Počas večera premietli aj zostrih snímok v Medzinárodnej súťaži hraných filmov. Na záver Milan Lasica za sprievodu Ľubice Čekovskej prestavil svoje obľúbené filmy, ktoré sa počas týždňa budú premietiť v Prezidentovom výbere, Casablancu či Modernú dobu. Posledné chvíle ceremoniálu patrili symbolickej klapke a slovám Milana Lasicu: „Považujem festival za otvorený.“

Hostia v sále si po slávnostnom otvorení festivalu pozreli predfilm fotografa Michala Šebeňu o srbskom režisérovi Emirovi Kusturicovi. Po ňom nasledovalo premietanie najnovšej snímky tohto filmára s názvom Na mliečnej ceste. **Zuzana Sotáková, Mária Mlaková**

Slávnostný ceremoniál:

Cena prezidenta festivalu bude Jiřímu Bartoškovi odovzdaná dnes pri Dolnej bráne na Hlavnej ulici, o 18.00.

Čo musíte vidieť

Mesto a jeho Vážený občan vo víre bizarností

Nenechajte si ujsť skvelú argentínsku komediálnu drámu a tiež nominanta na Zlatého leva v Benátkach.

Žije si v blahobyte obklopený knihami, technológiami a dizajnovými kúskami. Prieberčivo si vyberá, ktoré pozvanie na vystúpenie či podujatie prijme. Vydavateľov s otázkou, či pracuje na niečom novom, neúnavne odbíja. A Nobelova cena za literatúru, ktorú práve získal, ho akoby ešte viac zatlačila do jeho vyprázdneného života. A potom sa v kôpke pošty objaví list z jeho rodného, provinčného mesta Salas v Argentíne. Doma mu chcú udeliť čestný titul Vážený občan. Spisovateľovi Danielovi Mantovanimu (Oscar Martínez) sa črtá vidina nevidaného výletu. Jeho originálne literárne diela sú totiž zasadené do prostredia Salasu a postavy sú inšpirované jeho obyvateľmi, aj keď on sám tam bol naposledy pred niekoľkými desaťročiami.

Pohár horkosti

Triumfálny návrat k jeho literárnemu zdrojovému prameňu sprevádza viacero úsmevných príhod, ktoré ešte viac zvyrazňujú priepasť medzi kultivovaným spisovateľom a nesprávnymi miestnymi. Napríklad, keď ich na popud razantného starostu s miestnou kráľovnou krásy musí zdravieť počas spanilej jazdy zo strechy hasičského auta. Sprvoti humorne vyznievajúce situácie sa postupne rozpušťať v pohári horkosti, ktorý si Daniel bude musieť vypíť do dna. Medzi mestom a jeho Váženým občanom, ktorý ho vo svojich románoch pred očami celého sveta nelichotivo líčil, nastáva zlom. Výstižne vytvorenú gradáciu deja a príjemný humor korunuje herecký výkon Martíneza. Ten zaň získal minulý rok na festivale v Benátkach cenu pre najlepšieho herca.

Metafora o Argentíne

„Režiséri (Mariano Cohn a Gastón Dupart, pozn. red.) mi povedali, že scenár písali s vidinou mňa ako hlavnej postavy. Po jeho prečítaní som bol fascinovaný a pochopil som ich predstavu. Dokonca cítim, že tento spisovateľ –

Daniel Mantovani – je charakterovo prispôsobený mne. Sám som spisovateľom, milujem literatúru a slová, čítal som veľa o spisovateľoch a ich svetoch, ich protivnostiach a fóbiach. Je to žieravý/ničivý scenár, ktorý je blízky mojim pocitom a premýšľaniu o Argentíne,“ priblížil Martínez v rozhovore pre noviny Buenos Aires Herald. „Pre mňa je tento film metafora o Argentíne,“ dodal a bez obalu pomenoval množstvo neprijemných vecí, ktoré vytvárajú to najhoršie v argentínskom sociálnom a kultúrnom živote, ako napríklad ideologický fanatizmus, násilie, šovinizmus, submisia, neúcta. Film tieto neduhy našťastie dávkuje postupne a necháva divákovi priestor na úprimné pobavenie.

Zuzana Sotáková

Film zo sekcie Be2Can Starter hrajú:
17. júna: 19:00 Kino Sovan RTVS Cinema
20. júna: 11:30, Kino Sovan RTVS Cinema

Takto sme tvorili

Po Špine prichádza... Mečiar. A nová vlna mladých filmárov

Keď mala 16, zamilovala sa, odišla z domu a začala žiť v Prahe. Tereza Nvotová priznáva, že rodičia to s ňou mali ťažké, ale ju to celé zocelilo. Vyštudovala pražskú FAMU a svoj študentský film premenila na celovečerný hraný debut s názvom Špina.

Ako sama hovorí, nemá v oblube obyčajné veci. „Chcem hovoriť o tom, čím svet a moja generácia žije.“ Jej film máte šancu vidieť tento víkend dvakrát.

To, o čom sa nehovorí

Intímna dráma z prostredia dospievajúcich detí, Špina, sa odohráva v súčasnej Bratislave. Lena je sedemnásťročné dievča, ktoré vzdoruje rodičom, zažíva svoje prvé zamilovanie, dobrodružstvá s kamarátmi, či magické rána nad Dunajom. Jej svet plný snov naruší nečakaná udalosť: znásilnenie. Nvotová nemilosrdne rozkladá dospievanie mladej dievčiny a mení ho na vnútorný boj, ktorý chápe len hlavná hrdinka, ktorá si prežije ďalšie peklo aj pri hospitalizácii na psychiatrickom oddelení. Film si servítky pred ústa neberie. Tak ako mladá režisérka. „Sexuálne násilie je téma, ktorá nás obklopuje, aj naši blízki s tým majú skúsenosti, len o nej často nehovorí,“ vysvetľuje pre Festivalový denník Nvotová.

Pri tvorbe Špiny sa stretla mladá krv. Hovorí sa aj o novej generácii filmárov. Pravou rukou mladej režisérky je jej kamarátka z detstva a spolužiačka Barbora Námerová. „Spolupráca s ňou je výborná, máme rovnaké vstupné dáta, myslíme rovnako, sme dokonale zladené – spolu vymýšľame dejové linky postáv, ona scény píše a ja ich pripomienkujem,“ vysvetľuje. Veľmi ju teší, že mladý slovenský film zažíva úspe-

chy a, že sa presadzujú v poslednej dobe aj tvorkyne ženy. „Sme taká prvá generácia po 90. rokoch, kde rezonovali mená ako Hřebejk, Zelenka a spol. A možno už nie sme takí závislí na československej tradícii a naše témy sú viac súčasné.“

Herci vytrápení, misia splnená

Preciznosť sa v mladých tvorcach nezaprie. Kastingy trvali dlhé týždne a Tereza sa netají tým, že kandidátov poriadne vytránila. Jej voľba padla na mladú herečku Dominiku Morávkovú, ktorá nesie hlavnú emočnú líniu vo filme. Zaujímavosťou je, že museli výrobu aj prerušiť, Dominika totiž počas vyše ročného natáčania otehotnela. Deti, ktoré vystupovali v scénach z psychiatrie hľadala v rôznych ústavoch. Dôvod? Nevedela si predstaviť, že by sa týchto úloh vedeli autenticky zhostiť profesionáli.

Veľkolepú svetovú premiéru mala Špina na prestížnom Medzinárodnom filmovom festivale v Rotterdame, najbližšie mieri do Portugalska. Tereza so svojim tímom má našliapnuté na zaujímavú kariéru. A nudiť určite nebude. Jej ďalším očakávaným filmom je dokument Mečiar. Bývalý predseda vlády ju pustil k sebe domov, máme sa na čo tešiť.

Andrea Szócsová Vrbovská

Film hrajú:

17. júna: 16:30, Kunsthalle Uránia
18. júna: 12:30, Kulturpark 1 JOJ Cinema

PRÍSLUBY Z VÝCHODU

V tejto sekcii sme sa snažili nájsť rovnováhu medzi ohromným a krehkým, napínavým, smutným a vtipným, akčným a poetickým, rýchlosťou a ležernosťou.

Vlak do Pusanu (Yeon Sang-ho) napĺňa väčšinu vymenovaných vlastností. Teda, až na tú ležernosť. Príbeh o otcovi, ktorému nákaza mení ľudí na agresívne monštra, poprehadzuje priority, je kritikou vtedajšej prezidentky, jej administratívy a kórejskej spoločnosti ako takej, a tým vlastne aj veľmi príznačným kórejským blokbastrom 2. polovice 2016. Vlak do Pusanu tak nadviazal na animovanú Stanicu Soul (Yeon Sang-ho) a pridal sa k monumentu minulého roka, brilantnému krimi trileru Cudzinec (Na Hong-jin). No a ako sa na správny kórejský blokbaster patrí, pokiaľ ide o frontálny úrok na všetky centrá emócií, nedrží sa na uzde.

Závan pohodového leta do festivalových kín prináša filipínsky film **Dieťa Apokalypsy** (Mario Cornejo). Film o príbehoch, pri ktorých nie je ani tak dôležitá ich pravdivosť, ako to, že nám umožňujú cítiť sa lepšie. Príbehy ako ten, že surfovanie sa do Baleru dostalo so štábom nakrúcajúcim Apokalypsu Francisa Forda Coppolla, alebo že Ford je jedným z detí, ktoré presne ten istý štáb po sebe zanechal. Za filmom stál úplne seriózny rodičovský zámer režiséra a producentky filmu pochopiť svet, do ktorého plánujú priviesť svoje deti. Zámer, ktorý obaja úsmevne vyhodnotili ako naplnený spôsobom, ktorý tak celkom nepredpokladali: milovaním, ľahkými drogami a surfovaním. (Týmto v žiadnom prípade nenabádame k užívaniu ilegálnych substancií.)

Nevyhli sme sa ani malému klíšu v podobe animovaného filmu z Japonska. **V tomto kúte sveta** (Sunao Katabuchi) sa však nedalo nezaraďiť do výberu. Krehký a silný príbeh Suzu Urano, ktorej zanovitosť a fantázia majú schopnosť rozjasniť aj ten najupršanější deň, je taká naša malá perlička. Je krásny nielen v tým, ako do hlavného príbehu vpletá malé príbehy, ale aj nápaditou animáciou, v ktorej ožívajú kresby hlavnej hrdinky a rozohrávajú sa príbehy začínajúce „čo keby...“. Ak by ste ale mali náladu na ženskú hrdinku s rásnejším prístupom k životu, je tu Pani K (Ho Yuhang), ktorá sa netají inšpiráciou vo filmoch Quentina Tarantina a ich žánrovej hravosti, suchom humore, obrazových pointách a nadhľade.

Kristína Aschenbrennerová,

spoluzostavovateľka sekcie Prísľuby východu

Je to presne 95 rokov, čo sa v Kine Úsmev konalo prvé premietanie, dnes opäť oživa Fanúšikovia Tarzana kedysi ukradli dvere od kina

Už z chodníka, ktorý lemujú kríky, sa na vás usmieva. V jeho dverách na vás dýchne závan minulosti. Drevený, no stále nadčasový dizajn interiéru sprevádza každý váš krok. Po ľavej ruke veľkorysý bar, napravo drevené čalúnené kreslá, steny zdobia plagáty filmov i dobové upozornenia. Od kobercov, cez drevené sklápacie sedadlá v kinosálach, až po vešiaky v šatni vás vŕhajú do svojho nostalgického genius loci. Až máte chuť poslúchnuť upomienku, že „Vstup do kina je iba v spoločenskom oblečení“. Dnes to samozrejme neplatí, čo tu však platí na sto percent je vzťah k filmu. Vzťah úprimný, a pokiaľ ste fanúšikom artových filmov, tak pokojne aj na celý život.

Vytúžený kinostánok

No nič z toho by nemuselo byť, keby sa občianske združenie Cinefil nerozhodlo kino, ktoré v roku 2012 položila finančná kríza i upadajúci záujem divákov, nenechať len v podobe zabudnutého kultúrneho pomníka. Pár rokov práce sa vyplatilo, vlni spustilo „premietačku“ a prinieslo Košiciam vytúžený kinostánok, ktorý je napriek svojej dobovej atmosfére programovo úspešne premostený do súčasnosti.

„Projekt, s ktorým sme uspeli a vďaka ktorému sme dostali Kino Úsmev do prenájomu na 15 rokov bolo vytvorenie Centra audiovizuálnej kultúry, čo by sme mali postupne za päť rokov uskutočniť. Spočíva v prevádzkovaní dvoch kinosál, baru, vytvorení priestoru pre tvorbu, vzdelávacie aktivity, filmového štúdia a mediátiky. Časť z toho sme už zrealizovali - prebehla kompletná digitalizácia kinotechniky, menšie interiérové úpravy v bare, oprava American Indies a Prísľuby z východu. Bude z čoho vyberať. Tiež sa tešíme na nové slovenské premiéry, skvelú atmosféru na letnej terase pred kinom a sprievodný program v Tabačke Kulturfabrik,“ pokračuje Barbora a pripomína, že Kino Úsmev tento rok čakajú aj okružhle narodeniny.

Pri vŕhajúcej premiére vynoveného kina bol aj Art Film Fest, ktorý len pár dní po

“Ešte stále naše publikum skúmame a niekedy nás vie naozaj prekvapiť.”

otvorení zaplnil jeho priestory. Inak tomu nebude ani teraz. „Diváci sa môžu tešiť na bohatý program, my v Kine Úsmev sa vždy najviac tešíme na sekcie American Indies a Prísľuby z východu. Bude z čoho vyberať. Tiež sa tešíme na nové slovenské premiéry, skvelú atmosféru na letnej terase pred kinom a sprievodný program v Tabačke Kulturfabrik,“ pokračuje Barbora a pripomína, že Kino Úsmev tento rok čakajú aj okružhle narodeniny.

Filmové výročie

Je to presne 95 rokov, čo sa v jeho priestoroch udialo prvé premietanie. Písal sa rok 1922. Odvtedy sa stalo kadečo, história viackrát prepísala svoje pravidlá (kino v počiatočkoch zmenil aj názov, pôvodne sa volal Centrál, istú dobu Vigadó – v pre-

klade Veseliareň, po vojne už Úsmev). Namáľe mal i v roku 1969, keď neuhášená cigareta spôsobila jeho požiar. Dopátrať sa ku konkrétnejším informáciám je však celkom detektívka.

Krádež Tarzana

„Postupne zbierame informácie, no je pravda, že v knihách a starých tlačovniach o ňom toho veľa nie je. Museli sme tak čerpať najmä zo spomienok pamätníkov. Dopátrali sme sa tak ku zaujímavým ľuďom, napríklad k rodine Dorčákovej, ktorej prastarý otec bol prvým správcom Kina Úsmev a s rodinou v kine aj býval. Veľa informácií nám poskytli aj „chlapci z kina“, ktorí bývali v domoch, ako je dnes obchodný dom Tesco. Hrávali sa pred kinom takmer denne a do detailov opisovali, ako to tu vyzeralo a aké postavičky v kine pracovali. Tiež sme mali tú česť rozprávať sa s niekdajšou riaditeľkou kina, pani Pichnarčíkovou, šedou eminenciou košického kinárstva. Šéfovala kinu takmer 30 rokov, až do jeho zatvorenia v roku 2012. Prezradila nám napríklad, že pred premietaním Tarzana bol rad na lístky až ku vchodu do Tesca a filmuchtiví diváci niekam odniesli dvere od kina, ktoré sa nikdy nenašli. Niet nad spomienky pamätníkov,“ dodáva Barbora, ako inak s úsmevom.

Zuzana Soťáková

Tipy Kina Úsmev na tento víkend

Columbus, sobota 15:00

Okúzľujúca komorná dráma zachytávajúca príbeh o dcére zotavujúcej sa narkomanky a v Kórei narodenom synovi chorého kritika architektúry, ktorých vzájomne prepojí strach zo straty rodiča.

Baba z ľadu, sobota 18.30

Tragikomický príbeh šesťdesiatničky Hany, ktorá po smrti manžela žije sama v rodinnej vile. Jej utiahnutý život narúšajú najmä tradičné nedeľné návštevy rozhádaných rodinných príslušníkov – dvoch dospelých synov a ich rodín. Zo stereotypného kolobehu dní a opakujúcich sa bežných starostí sa začne pomaly dostávať až po tom, ako náhodne stretne svojrázneho Broňu.

Cesta času, nedeľa 12:30

Takmer štyridsať rokov sa vo vizionárskej myšliene jedného z najvýznamnejších amerických režisérů Terrence Malicka rodila myšlienka na ambicióznou esej, ktorá nakoniec dostala tvar filmu Cesta času. Film sa nezaobrá ničím menším ako vznikom, vývojom a zánikom známeho vesmíru, životným cyklom slnečnej sústavy.

Masaryk, nedeľa 21:00

Dramatický príbeh venovaný významnej osobnosti československých dejín, Janovi Masarykovi – diplomatovi a neskoršiemu ministrovi zahraničných vecí, ktorý musel čeliť zlomovým okamihom našich dejín spojených s neslávne známou Mnichovskou zradou. Na pozadí dobových súvislostí, tesne pred druhou svetovou vojnou, sledujeme osudy muža, ktorý bol bohémom, miloval ženy, hudbu, veľké gestá i zápasy.

Z festivalovej histórie: rok 1996

Spolu s Ginou Lollobrigidou si ocenenie prevzal aj Jozef Kroner

Talianska filmová diva sa na festivalovej tlačovke pred 21 rokmi nevyhla ani osobnej otázke: Ako si vo svojom veku udržujete krásu? Novinárom sa táto téma priam ponúkala, keďže vtedy 69-ročná Gina Lollobrigida oslnila bezchybnou vizážou v červeno-zlatom vyšívanom kostýme. „To, že dobre vyzerám, je len názor. Keď sa ráno vidím v zrkadle – to je iný názor. Som realistejšia než diváci, moji obdivovatelia,“ kontrovala herečka, ktorá v 50. a 60. rokoch minulého storočia patrila k najväčším hviezdám strieborného plátna a často bola označovaná aj ako sexsymbol. Pred kameru sa postavila v desiatkach filmov, medzi tie najznámejšie patria Fanfán Tulipán či Rimanka.

Na Art Film Feste v roku 1996 však skloňovala aj iné ako filmové témy: predovšetkým svoju lásku k umeniu, maľovaniu, sochárstvu a najmä fotografii. Aj preto jej kroky viedli okrem Trenčianskych Teplíc do ukrajinského

Kyjeva, kde prezentovala novú knihu fotografií z vlastnej dielne s názvom Moje Taliansko.

Ešte predtým však na festivale absolvovala spoločnú večeru s organizátormi a hosťami, osadila na Most slávy pamätnú tabuľku a prebrala si ocenenie po boku veľkej slovenskej hereckej legendy Jozefa Kronera a svojho talianskeho kolegu Alberta Sordiho.

Gina Lollobrigida sa tiež zúčastnila projekcie filmu Dobrý deň, pani Campbellová, kde hrala hlavnú rolu. Spolu s Jozefom Kronerom, ktorý sa stal veľikánom slovenského filmu aj vďaka snímkam ako Obchod na korze, Rysavá jalovica či Kubo, ochotne zapózovali prítomným fotografom.

Do artfilmovskej histórie sa pritom o pár rokov neskôr zapísala aj dcéra Jozefa Kronera, Zuzana, ktorá si cenu Hercova misia prebrala v roku 2011.

(mam)

Program na dnes

Art Film
Fest
Košice **25**

AMFITEÁTER NOVÝ ČAS

- 21.30 Teória tigra | The Tiger Theory (2016, 101 min., fic.) {SV/en/x} Radek Bajgar

KINO SLOVAN RTVS CINEMA

- 11.30 Tichý sen | A Quiet Dream (2016, 98 min., fic.) {OV/en/sk} Zhang Lu
- 14.00 39 týždňov, 6 dní | 39 Weeks, 6 Days (2017, 8 min., exp.) {OV/x/x} Joanna Kozuch, Boris Šima
- + Piata loď | Little Harbour (2017, 85 min., fic.) {SV/en/x} Iveta Grófová
- 16.30 Casablanca | Casablanca (1942, 102 min., fic.) {EV/x/sk} Michael Curtiz
- 19.00 Vážený občan | The Distinguished Citizen (2016, 117 min., fic.) {OV/sk + en/x} Mariano Cohn, Gastón Duprat
- 22.00 Kráľ Belgičanov | King of the Belgians (2016, 94 min., fic.) {OV/sk/x} Jessica Woodworth, Peter Brosens

KINO TABAČKA

- 15.00 Paula | Paula (2016, 123 min., fic.) {OV/en/sk} Christian Schwochow
- 18.00 Durakovo: dedina hlupákov | Durakovo: Village of Fools (2007, 92 min., doc.) {OV/en/sk} Nino Kirtadze

KINO ÚSMEV VSE CINEMA

- 12.30 Sexy Durga | Sexy Durga (2017, 85 min., fic.) {OV/en/sk} Sanal Kumar Sasidharan
- 15.00 Columbus | Columbus (2017, 104 min., fic.) {EV/x/sk} Kogonada
- 18.30 Baba z ľadu | Ice Mother (2017, 107 min., fic.) {SV/en/x} Bohdan Sláma
- 21.00 Ana, moja láska | Ana, mon amour (2017, 130 min., fic.) {OV/en/sk} Călin Peter Netzer
- 23.30 Votreclec: režisérsky zostrih | Alien: Director's Cut (1979, 116 min., fic.) {OV/x/sk} Ridley Scott

KINOVOZEŇ R 602 ČINGOV z KE do BA, odchod vlaku 6:08

- 07.00 Boj snežného pluhu s mafiou | In Order of Disappearance (2014, 116 min., fic.) {OV/sk/x} Hans Petter Moland
- 09.15 Victoria | Victoria (2015, 140 min., fic.) {OV/sk/x} Sebastian Schipper
- KINOVOZEŇ R 609 SPIŠAN z BA do KE, odchod vlaku 13:55
- 14.30 Hundroš | The Grump (2014, 104 min., fic.) {OV/sk/x} Dome Karukoski
- 17.00 Môj kráľ | My King (2014, 125 min., fic.) {OV/sk/x} Maiwenn

KULTURPARK 1 JOJ CINEMA

- 10.00 Louis & Luca – Veľké syrové preteky | Louis & Luca – The Big Cheese Race (2015, 78 min., anim.) {ΩSk{ΩSk/en} Rasmus A. Sivertsen
- 12.30 Rodinný život | Family Life (2017, 81 min., fic.) {OV/en/sk} Alicia Scherson, Cristián Jiménez
- 15.30 Skroť si vietor | Duckweed (2017, 102 min., fic.) {OV/en/sk} Han Han
- 18.00 Tá, ktorá odišla | The Woman Who Left (2016, 226 min., fic.) {OV/sk + en/x} Lav Diaz
- 22.00 Kékszakkallú | Kékszakkallú (2016, 72 min., fic.) {OV/en/sk} Gastón Solnicki

KULTURPARK 2

- 13.00 Zabijaci z malomesta | Small Town Killers (2017, 90 min., fic.) {OV/sk/x} Ole Bornedal
- 16.00 Súťaž krátkych filmov I | Competition of Short Films I (2016 - 2017, 84 min.) {OV/en/sk}
- 18.30 AWOL | AWOL (2016, 85 min., fic.) {EV/x/sk} Deb Shoval

- 21.30 Popieranie holokaustu | Denial (2016, 110 min., fic.) {EV/sk/x} Mick Jackson

KUNSTHALLE URANIA

- 11.00 Dieťa Apokalypsy | Apocalypse Child (2015, 95 min., fic.) {OV/en/sk} Mario Cornejo
- 13.30 Brimstone | Brimstone (2016, 149 min., fic.) {EV/x/sk} Martin Koolhoven
- 16.30 Špina | Filthy (2017, 87 min., fic.) {SV/en/x} Tereza Nvotová
- 19.00 Chorý svet | Mad World (2016, 101 min., fic.) {OV/en/sk} Chun Wong
- 22.00 Cesta času | Voyage of Time: Life's Journey (2016, 90 min., doc.) {EV/sk/x} Terrence Malick

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

- 10:00 TV RIK pre deti, Kulturpark, Foxtrot, 360 min.
- 18:00 Cena prezidenta festivalu MFF Art Film Fest: Jiří Bartoška, Dolná brána, 120 min.
- 18:00 Ašot Haas: Explosion (výstava), Kulturpark Galéria Alfa, 60 min.
- 20:00 Tabačka Nights for AFF: Dj sevenminutes, Tabačka Kulturfabrik - Dvor

ZMENA V PROGRAME:

Masterclass režiséra Juraja Jakubiska sa presúva z 23. júna, 10.30 na 22. júna, 9.30. Miesto zostáva - Kulturpark 2.

Kam v Košiciach

Vieme, kam v prestávkach zísť na dobré pivo

Metropola východného Slovenska ponúka aj niekoľko zaujímavých adries pre pivných fajnšmekrov. „Kvalita našej tankovej Plzničky je prvoradá,“ tvrdia v podniku **Camelot restaurant & café** na Kováčskej 19. Aj preto tu okrem reštaurácie či kaviarne nájdete aj samostatnú piváreň. Mimochodom, ten Camelot v názve nie je náhoda, všetko tu dýcha stredovekou hradnou atmosférou. V rámci denného menu si k dobrému pivku môžete zvoliť jedno z dvoch jedál, ktoré sa každý deň obmieňajú alebo niektorú z päťice stálych týždenných špecialít. Podnik bol zaradený aj do rebríčka Trend top reštaurácie a hotely a do bedekra Gurmán na Slovensku. A tiež medzi naše spriaznené festivalové podniky, takže držiteľia akreditácií a cinepassov si tu môžu uplatniť desaťpercentnú zľavu.

„Podľa zatiaľ oficiálne nepotvrdených zdrojov patrime svojim vznikom v roku 1542 medzi najstaršie reštaurácie na svete,“ tvrdia zase majitelia podniku na Hlavnej 65 s jednoduchým názvom - **Pivovar Hostinec**. Ten je výnimočný už samotnými priestormi, v ktorých sa nachádza. Sídli totiž v gotickom Levočskom dome, ktorý

je najstarší v Košiciach. Mimochodom, za projektom tohto minipivovaru stojí známy someliér a sládko Peter Škripko. V Hostinci varia rôzne pivné štýly sveta, ale veľa aj experimentujú, no vždy bez pasterizácie či filtrácie. Kto by popri degustovaní piva vyhladol, môže sa presunúť do reštaurácie, kde podávajú aj denné menu. A nezabudnite, aj na tomto mieste vás čaká naša špeciálna desaťpercentná festivalová zľava (pokiaľ ste držiteľom akreditácie či cinepassu).

Rovnaká zľava je pre vás pripravená aj v ďalšom dobrom podniku, **U Hoblíka** na Hrnčiarskej 21. Čapujú tu remeselné piva rožňavského pivovaru Kaltenecker, košického kočovného Padre Craft Brews a Budvar. Okrem toho tu nájdete aj najväčší výber pravých ovocných destilátov, spolu viac ako sto druhov, vrátane banánu, drienkovice či moruše. Tak teda... na zdravie! **(mam)**

V ďalších číslach Festivalového denníka vám prinesieme tipy na výstavy, dobré hudobné podniky či kaviarne.

Interview

My film is an emotional reaction to violence

Polish director Bartosz M. Kowalski doesn't shy away from child violence in *Playground*.

Why did you choose such a difficult story for your feature debut, and one that was strongly inspired by actual events?

To be frank, I never planned to make such a film. It was my emotional reaction to a story I found from the 1990s. It shocked me so deeply that I had to dig deeper. I met a police psychologist who gave me the basic facts, and that was all it took to get me started writing the screenplay. Most cases like this never make it into the media, and so we never hear about them. And what's even more horrifying is that some cases have no explanation or motive whatsoever.

So you wanted to spark a public debate about how children are capable of acts as extreme as cold-blooded murder?

When something like this happens, you seek out and scrutinize every clue that might tell you what could lead to such extreme violence, but you come up empty-handed. You start to wonder if such vileness can really exist, and if it's possible that someone can actually be born evil. Like most of us, I live in my own bubble, with my normal family and my work. Violence is nothing more than something I see on TV from time to time. And that's what my film is aimed at. If I make another film, it'll be about something totally different. *Playground* was a reaction to something I felt was rarely discussed in our society.

Why did you choose to depict the characters' family backgrounds as well?

I was trying to fit in something about the boys from the real-life case, which occurred in Liverpool. Those common traits psychologists say they share are super cliché: a penchant for violent films and video games, broken homes, divorced parents. I only wanted to hint at them in the film. Szymek, for example, looks after his disabled father, but his mother is never shown. She calls him on his mobile, but you never see her. She might be the

world's best mother, but on that morning she wasn't there. At the same time, not every child of divorced parents turns out bad. And I watched lots of horror movies as a kid, but I never hurt anyone. I wanted to dispel these clichés in *Playground*.

You didn't even hold back from showing the act of violence in its entirety. Weren't you worried about how audiences would react?

Of course, and their reactions are rather extreme. We're so used to onscreen violence that we can eat popcorn while watching someone's head being hacked to bits. Right from the beginning we knew that we didn't want to show violence explicitly, but I did want the scene to be unbearably painful, since that's how it is in reality. But we still decided to show it from a distance, without detailed close-ups.

Aside from the difficulty of the subject matter itself, you also had the problem of finding child actors who could handle it. Where did you find them?

We spent roughly eight months casting, and we saw around a thousand kids from

all across Poland. We looked literally everywhere – agencies, on the internet, drama schools, orphanages, anywhere that would let us. After several rounds of narrowing down the selection, we ended up with a group of about 20 children who we thought were really good. Then their parents read the screenplay, and several more dropped out. Finally we ended up settling on the three in the film. They've all got their careers off to a start now.

What were the preparations like?

We started by consulting psychologists, and we took a several-day trip, during which we spoke about what we wanted to say with the film. The production incorporated the entire psychological aspect brilliantly. We went horseback riding and swimming to rid ourselves of negative thoughts. I think we truly took good care of the children and their parents. But I would emphasize that these kids really wanted to dedicate themselves to acting. I was surprised by how mature they were, and how little problem they had distinguishing fiction from reality and switching between the two.

Zuzana Sotáková

My film about my father

Coming from a family of filmmakers, I obviously have a positive relationship with film festivals. Two or three years ago I even had the honour of presenting my dance musical film *Dancing on Broken Glass* at Art Film Fest, still in Trenčianske Teplice at the time. Now I have the same opportunity again – on Wednesday I'll be introducing my new documentary about my father, which I've titled simply *Martin Ťapák*. I'm really looking forward to it, and I'm curious to see how the audience responds. The film has several layers, politics being one of them, since my father was a party member and managing director of Slovak Film.

But there's also the artistic side of it, as well as the human dimension. I tried to approach the project as a complex portrait of an individual, and I hope the result is interesting, dramatic and shows him for who he really was. I'll naturally be pleased if the film leaves viewers with something – in a way it's the confession of a son regarding his father. But all the other aspects have to be left up to the viewer, so as not to force my own vision upon them; I don't want to give them instructions on how to watch my film.

I'll be coming to Košice in person for Art Film Fest, but I'll only be staying for a day, since I have to get back to Bratislava for work on Friday morning. I'd wanted to come for two or three days at least, but unfortunately it didn't work out. If I have the time, though, I'd love to pick an interesting-looking film to see from the festival catalogue.

Marek Ťapák
director

Top film

A town and its „distinguished citizen“ in a whirlwind of weirdness

He lives a life of luxury, surrounded by books, technology and designer furniture. He gets invitations to all sorts of events, but rarely accepts them. He tirelessly deflects publishers' inquiries if he's working on anything new. And the Nobel Prize for Literature he's just received has somehow driven him even further into the emptiness his life has become. But one day, among his usual heap of letters, he finds one from his provincial hometown of Salas, Argentina, inviting him to accept the honorary title of Distinguished Citizen. In the mind of writer Daniel Mantovani (Oscar Martínez), an unforeseen journey begins to take shape. On one hand, his original literary works are set in Salas, with characters inspired by its inhabitants; on the other, he hasn't actually been there in decades.

Daniel's celebrated return to his literary wellspring is accompanied by a number of humorous incidents, which serve to underline the gulf between the cultivated writer and the crass locals. The persistent mayor, for example, convinces him to join the local beauty queen atop a fire

engine and wave to the townspeople during a parade. His initially comic misadventures gradually deliquesce into a bitter cup – which Daniel has to drain to the last drop. A divide forms between the town and their Distinguished Citizen, who so unflatteringly portrayed them to the rest of the world. The plot's realistic arc and delightful humour is crowned by Oscar Martínez's starring performance, which earned him Best Actor at last year's Venice Film Festival.

“The directors [editor's note: Mariano Cohn and Gastón Dupart] told me they'd written the script with me in mind for the lead. After reading it, I was fascinated, and I understood why they'd told me that. In fact, I feel that this writer, Daniel Mantovani, was a character especially tailored for me. I'm a writer myself; I love literature, I love words, I've read a lot about writers and their worlds, their pet peeves and phobias. And it's a corrosive script that's akin to my way of feeling and thinking about Argentina,” explained Martínez in an interview for *Buenos Aires Herald*. “To me, it's a metaphor for Argentina,” he added, naming in no uncertain terms a number of issues

that most deeply trouble Argentinean society and culture, such as ideological fanaticism, violence, chauvinism, submissiveness and disrespect. Fortunately, the film addresses these societal ills in moderation, giving audiences ample space for genuine fun, too.

Zuzana Sotáková

Kino Úsmev back to life 95 years after its first screening

Tarzan fans once made off with the cinema doors

Even from the bush-lined walkway, you can see "Smile Cinema" grinning at you. The doors are a blast from the past, opening to reveal the interior's timeless wood design throughout. On the left, a generous bar; on the right, wooden upholstered chairs and walls bedecked with film posters and old-fashioned announcements. From the carpeting and wooden tip-up seating to the coat hangers in the cloakroom, every last detail breathes nostalgia. One even has half a mind to heed the notice "Proper attire required!" Today, of course, that no longer applies, but what still does is Kino Úsmev's passion for film. Which, if you're a fan of art-house cinema, could grow into a lifelong relationship.

Cherished movie house

But none of this would be if it weren't for civic association Cinefil's decision not to let the cinema fade into oblivion as a cultural monument after its 2012 closing, owing to the financial crisis and waning turnouts. Their several years of work have paid off, and last year they started screening again, bringing back the city's cherished movie house, which despite its period ambiance has been successfully borne into the present. "What allowed us to lease Kino Úsmev for 15 years was the project establishing the Centre of Audiovisual Culture, which will be carried out over the next five years, involving the operation of two screening rooms, a bar and the creation of a space for creative activities, educational activities, a film studio and a mediatheque.

Part of it has already been implemented – we've completely digitalized the projection system, made some minor improvement to the bar's interior, renovated the facade, landscaped the park at the entrance and installed air conditioning. A great deal of work still awaits us, but so far we're happy with the progress we've made," says PR manager Barbora Tóthová. "As far as the repertoire goes, we try to be open and appeal not only to art-house and film-club audiences, but to the wider public as well. Of course there are certain lines we refuse to cross. But we're still observing our audiences, and they do surprise us at times," she adds with a smile. Nevertheless, they've learned from experience that viewers are looking for complete experiences, such as theme nights.

Accompanying events at Tabačka

Only days after last year's opening of the redone cinema, it hosted screenings as part of Art Film Fest; this year will be no different. "Viewers have a varied programme in store. Of all the sections, we at Kino Úsmev always look forward to American Indies and Eastern Promises. There will be lots to choose from. We also look forward to Slovak premieres, the splendid ambiance on the summer terrace outside the cinema and the accompanying events at Tabačka

Kulturfabrik," continues Barbora, noting that Kino Úsmev is celebrating a major anniversary this year.

It's been exactly 95 years since the cinema first opened its doors. The year was 1922. Since then it's been through everything imaginable; history has rewritten its own rules more than once, and the cinema has gone through several name changes, starting with Central, then Vígadó (Hungarian for "Funspot"), and after WWII Úsmev (Slovak for "Smile"). It narrowly escaped demise in 1969, when an unextinguished cigarette started a fire. But tracking down more details takes some serious detective work.

Cinema doors for Tarzan

"We're gradually gathering information, but the truth is that there isn't much written about it in old books and periodicals. We've had to rely mainly upon first-hand accounts. We've met some fascinating people that way, like the Dorčák family, whose great-grandfather was Kino Úsmev's first caretaker; he even lived in the cinema with his family. We were given lots of information by the "boys from the flicks" who lived in the buildings where Tesco is now. They used to play in front of the cinema almost daily, and they could describe in detail how it looked and the various characters who worked there. We've also had the privilege of speaking with the cinema's former director, Mrs Pichnarčíková, éminence grise of the Košice cinema scene, who ran the cinema for nearly 30 years until its closing in 2012. One of her many stories was about how there was a queue for tickets to Tarzan that stretched all the way to Tesco's entrance, and some film-hungry viewers made off with the cinema doors, which were never found. "There's nothing like hearing from those who were actually there," adds Barbora, naturally with a smile. **Zuzana Soťáková**

Festival team recommends

Eastern Promises

In this section we tried to strike a balance between larger-than-life and delicate, suspenseful, sad and funny, action-packed and poetic, dynamic and breezy.

Train to Busan (Yeon Sang-ho) has most of these qualities. Except the breeziness, that is. It's the story of a father forced to reconsider his priorities when an infection changes people into bloodthirsty monsters. At the same time, it's also a critique of South Korea's former president, her administration and the country's society in general, making it a distinctively late-2016 Korean blockbuster. The sequel to the animated Seoul Station (Yeon Sang-ho), Train to Busan was joined in 2016 by Na Hong-jin's monumental The Wailing, a brilliant crime thriller. Like any good South Korean blockbuster, the film doesn't hold back, mounting a frontal attack on every emotion centre.

Filipino director Mario Cornejo's **Apocalypse Child**, on the other hand, is like a fresh summer breeze wafting into festival cinemas. It's a film about narratives whose truth value is less important than their ability to make us feel better. Narratives like how surfing was brought to Baler, Philippines by the film crew of Francis Ford Coppola's Apocalypse Now, or how a surfer named Ford is one of the children fathered by said crew. The director and producer's utterly earnest parental intent behind the film is to understand the world they plan to bring their children into. In end they fulfilled their goal, but, to their amusement, not entirely as they'd expected: through lovemaking, soft drugs and surfing (this is in no way intended to promote the use of illegal substances).

And we couldn't resist a minor cliché in the form of a Japanese anime film – **In This Corner of the World** (Sunao Katabuchi) just begged to be included in the section. The delicate yet powerful story of Suzu Urano, whose stubbornness and imagination have the power to brighten even the rainiest day, is a little gem of a film. Its beauty lies not only in its interweaving of minor subplots with the main story, but also in its inspired animation, bringing the heroine's drawings to life and elaborating stories that start with "What if...?". But if you're in the mood for a female lead with a harder-hitting approach to life, Mrs K (Ho Yuhang) should do the trick. The film makes no secret of Quentin Tarantino's influence on its playful approach to genre, dry humour, visual gags and aloof attitude.

Kristína Aschenbrennerová,

co-programmer of the Eastern Promises section

Where in Košice

Where to find a good pint between screenings

East Slovakia's urban centre has plenty to offer the discerning beer drinker. "Our tank-draught Pilsner Urquell is top-quality," say **Camelot Restaurant & Café**, located at Kováčska 19. They've even got a dedicated beer room in addition to their restaurant and cafe. And the name Camelot is no coincidence – everything here is imbued with the ambiance of a medieval castle. For some grub to go with your pilsner, the prix fixe menu offers a choice of two different mains every day, or you can pick from the five weekly specials. Camelot appears on Trend magazine's list of top restaurants and hotels, as well as in the guidebook Gourmet in Slovakia. And like at other festival-approved establishments, accredited guests and cinepass holders get a 10% discount.

"Founded in 1542, ours may be one of the world's oldest restaurants, though this hasn't been officially confirmed," say the owners of brewery **Pivovar Hostinec** at Hlavná 65. The pub's very location is special as well, situated in

the Gothic Levoča House, one of Košice's oldest landmarks. Incidentally, this microbrewery was founded by prominent sommelier and brewmaster Peter Škripko. Pivovar Hostinec brews a variety of international beer styles as well as a number of experiments, but it's all unpasteurized and unfiltered. If your beer tasting leaves you feeling peckish, you can move to the restaurant area, where they offer a daily prix fixe menu. And don't forget that accredited guests and cinepass holders get a special 10% discount here, too.

You'll receive the same discount at another good spot, **U Hoblíka** at Hrnčiarska 21, with artisanal brews on tap from brands such as Rožňava brewery Kaltenecker, Košice's travelling brewery Padre Craft Brews and Budvar. What's more, they also offer the city's widest selection of pure fruit brandies, with more than 100 to choose from, including banana, Cornelian cherry and mulberry. Bottoms up! **(mam)**

Prezident festivalu Milan Lasica odovzdal novú cenu českému hercovi Jiřímu Bartoškovi.
Foto: Marek Vavruš

Porotkyňa súťaže hraných filmov a predstaviteľka filmu O tele a duši Alexandra Borbély sa takisto dažďa nezľakla.
Foto: reefe

Počas slávnostného ceremoniálu v Kunsthalle si Marína Kraľovičová vyslúžila standing ovation.
Foto: Marek Vavruš

Na červenom koberci sa objavil aj umelecký šéf Peter Nágel a generálny manažér festivalu Michal Ruttkay.
Foto: reefe

Ocenený Jiří Bartoška a Marína Kraľovičová sedeli počas slávnostného ceremoniálu bok po boku.
Foto: reefe

Košičania a milovníci filmu neváhali stáť pri červenom koberci aj v silnom daždi.
Foto: reefe

Počas večera, ktorý moderovala Vera Wisterová, zahrala na piano aj Ľubica Čekoovská.
Foto: Marek Vavruš

ORGANIZÁTORI: ART FILM FEST s.r.o., FORZA

FESTIVAL SA KONÁ POD ZÁŠTITOU PREDSEDU VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ROBERTA FICA A MINISTRA KULTÚRY MÁREKA MAĐARIČA.

FESTIVAL FINANČNE PODPORIL: wvf AUDIO VIZUÁLNY FOND, GENERÁLNY REKLAMNÝ PARTNER: Slovenská elektrotechnická spoločnosť za SR - SEPS

OFICIÁLNE AUTÁ FESTIVALU: HYUNDAI, OFICIÁLNY FESTIVALOVÝ HOTEL: hotel asmin, LOGISTICKÝ PARTNER FESTIVALU: DHL, OFICIÁLNY FESTIVALOVÝ PREPRAVCA: CZECH AIRLINES

SPOLUORGANIZÁTORI: KOŠICE, rop, KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

HLAVNÍ PARTNERI: TIPOS, TRANSPETROL, SLOVENSKÁ POŠTA, VE Člen innogy, Slovnaft, ČESKOSLOVENSKÝ LEV

REKLAMNÍ PARTNERI: CZECH SLOVENSKO, TABAČKA KULTUREFABRIK, SEDA, OMNIA, KERAMON, aupark, PANE UNIVERZA VYSOKÁ ŠKOLA, BAR ZUZ, ZEBRA, tuli, NOV, LYVINA

HLAVNÍ MEDIÁLNI PARTNERI: TV JOJ, DOX CINEMA, KINO SABA, CAS, aktualty.sk, RADIO X, RADIO EXPRES, FILM EUROPE, SME, Korzár, Pravda, kam mesta, WebNoviny, RTV, RADIO SLOVENSKO, RADIO REGINA, RADIO_FM, RÁDIO KOŠICE, RADIO X, FILM EUROPE, SME, Korzár, Pravda, kam mesta, WebNoviny, CARBANO, ESTE & ESTER, KOSERVIS, neobcp, GOSH